# Notitie beoordeling Sinterklaasintocht Weesp

## 1. Achtergrond

In 2019 is na enkele jaren druk van waarnemend burgemeester Bas Jan van Bochove van de gemeente Weesp de stap gezet naar roetveeg pieten. Dit betekende wel een grotendeelse wijziging van het organiserende stichtingsbestuur.

2020 en 2021 zijn er geen intochten gehouden vanwege de Corona maatregelen.

In 2022 is de bestuurlijke fusie tussen de gemeente Amsterdam en de gemeente Weesp afgerond.

Echter gold toen nog wel de Weesper regelgeving en leges tabel voor evenementen. Deze was aanzienlijk eenvoudiger en met veel lagere tarieven.

Vanaf 2023 moest alles volledig op basis van de Amsterdamse APV en beleid worden georganiseerd. Dit zou voor de (vrijwillige) organisatie een enorme regel- en kostendruk betekenen. Daarom is met de afdeling VTH onderzocht wat de mogelijkheden waren.

In Driemond, dat voor de fusie en de totstandkoming van Stadsgebied Weesp onderdeel uitmaakte van Stadsdeel Zuidoost, werd de intocht aangemeld via de optochtmelding.

Na onderzoek is besloten deze route ook voor Weesp te gebruiken. Net als bij de Avondvierdaagse was daarbij het uitgangspunt; naast de samenkomst en de route zijn er geen andere elementen zoals podia, tribunes of horeca zoals Foodtrucks of tappunten die het een evenement maken.

Het gaat om een verzameling/opstelling van de stoet. Een samenkomst van toeschouwers langs de route en een korte bordesscene.

Basis hiervoor is APV Artikel 2.34 Kennisgeving optocht

Aangezien er oa in 2018 een noodbevel moest worden afgegeven omdat de actiegroep KOPZ na te zijn tegenhouden bij Dokkum richting Weesp wilde komen. En omdat, tot op de dag van vandaag, er nog een groep voormalige zwarte pieten is die zich niet kan vinden in de huidige inzet, wordt er rekening gehouden met WOM maatregelen.

Dit betekent dat er bij de keuze van het traject rekening wordt gehouden met de mogelijkheid om binnen zicht en gehoorafstand demonstratieplekken in te richten voor deze groepen waarbij ook nog ruimte moet zijn voor tussenkomst van Politie.

Zoals vaker in het kader van de WOM worden de noodzakelijke voorzieningen en maatregelen hiervoor genomen door de gemeente. Op basis hiervan wordt de complete TVM en daaruit voortvloeiende maatregelen, ook hetgeen noodzakelijk is voor de intocht ,door de gemeente geregeld.

Basis hiervoor is APV Artikel 2.34 Kennisgeving optocht

1. De organisator van een optocht, niet zijnde een manifestatie in de zin van de Wet openbare manifestaties, stelt ten minste drie weken vóór de aanvang van de optocht de burgemeester van het houden daarvan in kennis.

2. Artikel 2.33, eerste lid is van overeenkomstige toepassing.

3. De burgemeester kan in bijzondere omstandigheden de in het eerste lid genoemde termijn verkorten.

Toelichting

Artikel 2.34 Kennisgeving optocht

Optochten zoals carnavals- en Sinterklaasoptochten en parades kunnen doorgaans niet worden gezien als een middel tot het uiten van een mening, gedachten of gevoelens, en vallen als zodanig niet onder de bescherming van de Grondwet, het EVRM en de Wet openbare manifestaties.

De termijn in artikel 2.34 voor het melden van een optocht heeft tot doel de politie en het bestuur voldoende tijd te geven om de route en andere relevante aspecten te toetsen en, waar nodig, in overleg met de organisator, maatregelen te nemen.

Omdat de Wet openbare manifestaties niet van toepassing is bevatten de artikelen 2.35 en 2.36 de mogelijkheid om voorschriften te stellen aan de te houden optocht of om de optocht te verbieden.

Het houden van een optocht zonder dat daartoe een kennisgeving is gedaan, in strijd met gestelde voorschriften dan wel met een opgelegd verbod om de optocht te houden, betekent een overtreding van de APV en is als zodanig strafbaar gesteld in artikel 6.1.

Artikel 2.35 Voorschriften optocht

De burgemeester kan voorschriften geven in het belang van de afwikkeling van het verkeer, de veiligheid van personen en zaken, het voorkomen van hinder voor anderen dan de deelnemers aan de optocht en het voorkomen van strafbare feiten.

Artikel 2.36 Verboden optocht

1.De burgemeester kan de optocht verbieden als naar zijn oordeel onevenredige aantasting van de in artikel 2.35 genoemde belangen niet kan worden voorkomen.

Sinds 2023 meldt de organisatie de intocht aan via het voor de optochtmelding aangewezen formulier. Dit wordt aangenomen door het Stadsloket en afgehandeld door VTH.

De aanmelding en de bijgeleverde stukken zoals de voorgestelde route en het veiligheidsplan worden voor advies uitgezet aan de diensten en de ketenpartners.

Hierna volgt overleg cq worden aanwijzingen en/of voorschriften verbonden aan de toestemming.

De afgelopen jaren is o.a. naar aanleiding van evaluaties de route aangepast voor een betere crowd-control. De boot komt aan bij de kade in Smal Weesp aan de zijde van de Achteromstraat.

Deze straat wordt in z'n geheel afgezet en is niet toegankelijk voor publiek, hier wordt de stoet van de optocht opgesteld. Daarna volgt de route via de Hoogstraat, Sluisbrug, Herengracht, Zwaantjesbrug, Binnenveer, Nieuwstad naar het Grote Plein waar Sinterklaas afscheid neemt van de toeschouwers vanaf het bordes van het Stadhuis.

Bottlencks bij de Slijkstraatbrug en doorgang door de Slijkstraat worden hiermee vermeden. Indien er een WOM melding komt kan deze worden opgesteld op Nieuwstad en worden uitgeweken naar de Oudegracht met de route of anders om.

Afgelopen jaren heeft de Politie met de protesterende groep Terug naar Zwart afspraken kunnen maken over het tijdstip van hun demonstratie en vond deze plaats in de ochtenduren ruim voord de intocht.

Afgelopen jaren heeft deze werkwijze goed gefunctioneerd. Ondanks dat het goed verlopen is zijn er vanuit VTH de laatste jaren hier vragen gesteld over de juridische houdbaarheid van het bestempelen van de intocht als optocht. Wanneer wordt een optocht een evenement? Welke activiteiten of welke hoeveelheid toeschouwers geven daarbij de doorslag?

# 2. Aanleiding

De Sinterklaasintocht is een jaarlijks terugkerende gebeurtenis in het stadsgebied Weesp die door veel inwoners en bezoekers wordt bijgewoond. De intocht is in de loop der jaren uitgegroeid tot een breed gedragen en gewaardeerde traditie binnen de lokale gemeenschap.

Met de groei van het aantal inwoners van Weesp groeit ook het aantal bezoekers en daarmee de omvang en impact van de activiteit. Dit heeft gevolgen voor de openbare ruimte, de bereikbaarheid en de verkeerssituatie, maar in het bijzonder ook voor de openbare orde en veiligheid.

De Sinterklaasintocht wordt momenteel aangemeld door middel van een formulier Kennisgeving optocht. Er wordt geen evenementenvergunning aangevraagd.

De vraag is of deze werkwijze nog aansluit bij de feitelijke aard en omvang van de Sinterklaasintocht en vereist een (nieuwe) bestuurlijke afweging of de activiteit als optocht of als evenement bezien moet worden gelet op de voor- en nadelen van beide vormen

Voor deze notitie wordt als uitgangspunt genomen dat de Sinterklaasintocht als geheel moet worden beoordeeld vanuit het begrip ‘evenement’. De optocht is daarbij één van de onderdelen van de activiteit. In de notitie leggen we uit waarom VTH de optocht als een evenement bestempeld.

De centrale vraag is:

*Is de Sinterklaasintocht als geheel een voor publiek toegankelijke gebeurtenis die bestaat uit een geheel van activiteiten en daarmee moet worden aangemerkt als een evenement in de zin van de Amsterdamse APV?*

Deze vraag is niet alleen juridisch van betekenis. Het antwoord bepaalt ook welke mogelijkheden de gemeente heeft om vooraf de openbare orde en veiligheid integraal te beoordelen en de noodzakelijke maatregelen te treffen.

# 3. Het juridische vertrekpunt: wat is een evenement?

## 3.1 De definitie in de Amsterdamse APV

De Amsterdamse APV bevat in artikel 2.1 een definitie van het begrip evenement. Onder een evenement als bedoeld in de artikelen 2.40 tot en met 2.46 wordt verstaan:

*“het geheel van activiteiten dat plaatsvindt bij een voor publiek toegankelijke gebeurtenis op of aan de weg of het openbaar water met een openbaar dan wel besloten karakter.”*

De APV noemt vervolgens een aantal uitzonderingen. Onder meer zijn uitgezonderd:

- een manifestatie als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;
- een optocht als bedoeld in artikel 2.34 APV;
- een voetbalwedstrijd als bedoeld in artikel 2.37 APV;
- markten als bedoeld in de Marktverordening.

Voor de beoordeling van de Sinterklaasintocht zijn met name de volgende elementen van belang:

1. het gaat om een voor publiek toegankelijke gebeurtenis;
2. de gebeurtenis vindt plaats op of aan de weg of het openbaar water;
3. er is sprake van een geheel van activiteiten.

De Sinterklaasintocht moet daarom niet uitsluitend worden beoordeeld aan de hand van de vraag of er een optocht plaatsvindt, maar aan de hand van de totale gebeurtenis en de activiteiten die daarvan onderdeel uitmaken.

## 3.2 De optocht als uitzondering

De APV sluit een optocht als bedoeld in artikel 2.34 uit van het begrip evenement. Voor de beoordeling is daarom van belang onderscheid te maken tussen:

- de optocht zelf; en
- de overige activiteiten die rondom en in samenhang met de optocht plaatsvinden.

Wanneer een optocht onderdeel is van een bredere, voor publiek toegankelijke gebeurtenis met meerdere activiteiten, moet worden beoordeeld welke onderdelen onder de uitzondering voor de optocht vallen en welke onderdelen onderdeel zijn van een evenement.

De aanwezigheid van een optocht betekent daarmee niet automatisch dat de gehele gebeurtenis buiten het evenementbegrip valt.

# 4. De Sinterklaasintocht als evenement

## 4.1 Een voor publiek toegankelijke gebeurtenis

De Sinterklaasintocht is een voor publiek toegankelijke gebeurtenis die vooraf wordt aangekondigd en gericht is op een breed publiek. Inwoners en bezoekers komen doelgericht naar Weesp om de intocht bij te wonen. Het publiek bestaat daarmee niet uitsluitend uit toevallige passanten, maar uit bezoekers die specifiek voor de gebeurtenis naar de stad komen. Bij een optocht staat het gezamelijk optrekken over een vooraf bepaalde route centraal. Bij een Sinterklaasoptocht waarbij grote aantallen bezoekers langs de route staan om naar muziek, Sinterklaas en Pieten te kijken/zwaaien kan worden gezien als een voor publiek toegankelijke gebeurtenis.

*De activiteit heeft daarmee een duidelijke publieksfunctie.*

## 4.2 Het geheel van activiteiten

De Sinterklaasintocht bestaat niet uitsluitend uit de verplaatsing van een groep deelnemers over een route. Afhankelijk van de jaarlijkse programmering kunnen onder meer de volgende activiteiten onderdeel zijn van de gebeurtenis:

- de aankomst en ontvangst van Sinterklaas;
- de optocht door Weesp;
- muziek;
- entertainment;
- optredens;
- activiteiten voor kinderen en gezinnen;
- ontmoetingsmomenten;
- publieksactiviteiten;
- activiteiten op vaste locaties;
- praalwagens en/of voertuigen;
- tijdelijke objecten en voorzieningen.

Als één of meerdere van voorgenoemde activiteiten onderdeel uitmaken, dan is er spraken van één samenhangende gebeurtenis: de Sinterklaasintocht. De optocht vormt binnen deze gebeurtenis een belangrijk onderdeel, maar niet noodzakelijkerwijs de gebeurtenis als geheel.

# 5. Juridisch kader

## 5.1 Evenementenvergunning

Artikel 2.40 APV bepaalt als uitgangspunt:

> *“Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester een evenement te houden.”*

Wanneer de Sinterklaasintocht als evenement wordt aangemerkt, is daarmee in beginsel een evenementenvergunning vereist. De evenementenvergunning biedt de mogelijkheid om de activiteit integraal te beoordelen en voorschriften te verbinden aan onder meer:

- openbare orde en veiligheid;
- verkeersveiligheid;
- bereikbaarheid;
- publieksstromen;
- hulpverlening;
- geluid;
- tijdelijke objecten;
- gebruik van de openbare ruimte;
- toegankelijkheid;
- duurzaamheid.

De omvang en impact van de Sinterklaasintocht maken een integrale beoordeling van deze aspecten noodzakelijk gezien de aard van de activiteiten.

## 5.2 Kennisgeving optocht

Naast de evenementenvergunning kent de Amsterdamse APV een afzonderlijke regeling voor optochten. Voor een optocht kan gebruik worden gemaakt van de procedure voor een Kennisgeving optocht. Deze procedure is gericht op de optocht als activiteit. Het formulier vraagt onder meer informatie over de route, het tijdstip, de deelnemers en de wijze waarop de optocht plaatsvindt. Het formulier Kennisgeving optocht maakt duidelijk dat een optocht niet tevens een evenement mag zijn als bedoeld in de APV, bijvoorbeeld door toevoeging van festiviteiten en/of programmering.

Wanneer de Sinterklaasintocht als geheel als evenement wordt aangemerkt, kan de kennisgeving optocht daarom niet worden beschouwd als alternatief voor de evenementenvergunning. De optocht kan wel als onderdeel van het evenement in de evenementenvergunning worden opgenomen.

# 6. Openbare orde en veiligheid als kern van de beoordeling

## 6.1 De veiligheidsopgave

De Sinterklaasintocht trekt een groot aantal bezoekers naar Weesp. Een grote publieksconcentratie in de openbare ruimte brengt risico's met zich mee. Het gaat daarbij niet om de vraag of de intocht op zichzelf onveilig is, maar om de vraag of de gemeente voldoende in staat is om mogelijke risico's vooraf te voorzien, te beoordelen en te beheersen. De gemeente, de hulp en veiligheidsdiensten moet daarom inzicht hebben in de totale activiteit en de daarmee samenhangende publieks- en verkeersstromen. Dit vereiste een integrale beoordeling

## 6.2 Publieksstromen en crowd management

Bij de Sinterklaasintocht verplaatsen niet alleen de deelnemers zich. Ook het publiek beweegt zich door de stad.

Bezoekers kunnen zich:

- vroegtijdig langs de route verzamelen;
- concentreren op populaire kijklocaties;
- na afloop gelijktijdig verplaatsen;
- verplaatsen naar locaties waar aanvullende activiteiten plaatsvinden;
- onverwacht verplaatsen wanneer een locatie te druk wordt.

Hierdoor kunnen lokale publieksconcentraties en overdrukte ontstaan. De gemeente moet daarom niet alleen de route van de optocht beoordelen, maar ook het totale bewegingspatroon van deelnemers en publiek.

## 6.3 Verkeersveiligheid en bereikbaarheid

De Sinterklaasintocht heeft gevolgen voor de verkeerssituatie in Weesp. Bij tijdelijke afsluitingen kunnen verkeersstromen zich verplaatsen naar andere delen van het stadsgebied. Tegelijkertijd kunnen grote aantallen voetgangers, fietsers, autoverkeer, openbaar vervoer en deelnemers

aan de optocht elkaar kruisen. Bij een evenement hoeven er geen afzonderlijke TVM's te worden aangevraagd maar maakt de beoordeling onderdeel uit van de integrale afweging.

Een bijzonder aandachtspunt is de bereikbaarheid van hulpdiensten.

De gemeente, hulp- en de veiligheidsdiensten moet vooraf kunnen beoordelen:

- welke wegen worden afgesloten;
- welke routes beschikbaar blijven voor hulpdiensten;
- hoe alternatieve routes zijn geregeld;
- hoe wordt gehandeld wanneer een incident plaatsvindt op of nabij de route.

## 6.4 Incidenten en calamiteiten

Bij een grote publieksactiviteit moet rekening worden gehouden met onverwachte gebeurtenissen, zoals:

- een medisch incident;
- een vermist kind;
- een voertuig dat de route blokkeert;
- een plotselinge verplaatsing van publiek;
- extreem weer;
- een technische storing;
- een incident waardoor de route moet worden aangepast;
- een calamiteit waarbij hulpdiensten snel toegang moeten krijgen.

De gemeente moet vooraf kunnen beoordelen hoe dergelijke situaties worden opgevangen en wie welke verantwoordelijkheid heeft. Dit vraagt om een integrale beoordeling van de totale activiteit en niet uitsluitend van de optocht.

# 7. Risico’s van de huidige werkwijze

## 7.1 Onvoldoende integraal veiligheidsbeeld

Wanneer uitsluitend een kennisgeving optocht wordt ingediend, bestaat het risico dat de gemeente, de hulp- en veiligheidsdiensten onvoldoende zicht heeft op de totale publieksactiviteit. De focus kan daardoor komen te liggen op de route en de deelnemers, terwijl de belangrijkste veiligheidsrisico’s juist kunnen ontstaan door de bezoekers die zich rondom de route en op andere locaties verzamelen.

*Risico: de gemeente, de hulp- en veiligheidsdiensten beschikt mogelijk niet over een volledig beeld van de totale veiligheidsopgave.*

## 7.2 Beperkte mogelijkheid tot voorafgaande sturing

De evenementenvergunning biedt de mogelijkheid om vooraf voorwaarden te stellen aan de organisatie en verantwoordelijkheden vast te leggen. Bij een kennisgeving optocht is deze mogelijkheid beperkter.

*Risico: de gemeente heeft mogelijk onvoldoende instrumenten om vooraf integraal te sturen op publieksstromen, mobiliteit, hulpverlening en incidentbeheersing.*

## 7.3 Bereikbaarheid van hulpdiensten

Door grote publieksstromen, wegafsluitingen en verkeersdrukte kan de bereikbaarheid van delen van Weesp onder druk komen te staan.

*Risico: bij een incident kan de aanrijtijd van politie, brandweer of ambulance worden beïnvloed. Dit risico vraagt om voorafgaande beoordeling en concrete afspraken over bereikbaarheid en alternatieve routes.*

## 7.4 Onvoldoende voorbereiding op incidenten

De combinatie van grote aantallen bezoekers en een evenement in de openbare ruimte brengt het risico met zich mee dat een incident snel gevolgen heeft voor een groter gebied.

*Risico: zonder integraal veiligheidsbeeld en duidelijke verantwoordelijkheden kan bij een incident onvoldoende snel en gecoördineerd worden gehandeld.*

## 7.5 Ongelijke behandeling en precedentwerking

Wanneer de Sinterklaasintocht als grootschalige publieksactiviteit via een kennisgeving optocht wordt afgehandeld, kan de vraag ontstaan waarom vergelijkbare activiteiten wel vergunningplichtig zijn. Daarnaast kan een ruime toepassing van de uitzondering voor optochten ertoe leiden dat andere organisatoren hun activiteiten eveneens als optocht willen kwalificeren.

*Risico: onduidelijkheid en ongelijke toepassing van de APV en het evenementenbeleid.*

# 8. Advies

Wij adviseren de Sinterklaasintocht niet aan te merken als een optocht bedoeld in artikel 2.34 APV. Het gezamenlijk afleggen van een route vormt slechts een onderdeel van een breder georganiseerd en voor publiek toegankelijk geheel van activiteiten. De intocht bestaat naast de verplaatsing over de route uit verschillende vormen publieksvermaak. Daarmee ligt het zwaartepunt van de activiteit bij de georganiseerde festiviteiten en niet uitsluitend bij het gezamenlijk optrekken. Dit sluit aan bij het formulier ‘Kennisgeving optocht waarin uitdrukkelijk is vermeld dat een optocht geen evenement als bedoeld in artikel 2.1 APV mag zijn.

De evenementenvergunningproces sluit beter aan op het samenspel van activiteiten en de benodigde (integrale) regulering, dan het proces 'Kennisgeving optocht’.

Indien bovenstaand advies wordt overgenomen zal dit mogelijk gevolgen hebben voor de organisator (meer documenten aanleveren, hogere leges, melden voor de evenementenkalender, kortom een verhoging van de administartieve lastendruk voor de organisatie). Wij adviseren dan ook de organisator actief te begeleiden bij de overgang naar de vergunningprocedure en te onderzoeken of subsidie kan worden ingezet om eventuele oplopende kosten voor de organisatie op te vangen.

Indien het advies niet wordt overgenomen, heeft dit tot gevolg dat er binnen Amsterdam een afwijkende situatie tov de overige binnen de gemeente georganiseerde Sinterklaasoptochten ontstaat. Van belang is dat de voorzitter de burgemeester hierover informeert. Voorts heeft het tot gevolg dat VTH de optocht overeenkomstig het proces melding zal behandelen. Dit heeft tot

gevolg dat er geen integrale afweging zal plaatsvinden. De melding kent immers een ‘lichter toetsingskader’.

# Aanbeveling

## Legeskosten

Aan het aanvragen van een evenementenvergunning zijn legeskosten verbonden. Deze kosten komen aan de orde op het moment dat daadwerkelijk een evenementenvergunning wordt aangevraagd. De mogelijke toename van kosten voor de organisator is een aandachtspunt bij de overgang van een kennisgeving optocht naar een evenementenvergunning. De legeskosten vormen echter geen onderdeel van de juridische beoordeling of de activiteit als evenement moet worden aangemerkt. Wanneer op grond van de APV sprake is van een vergunningplichtig evenement, vloeit daaruit de vergunningplicht voort.

Wel kan worden onderzocht of de organisator door middel van subsidie of een andere financiële bijdrage kan worden ondersteund bij de kosten die samenhangen met het organiseren van de Sinterklaasintocht. Subsidie kan daarmee een middel zijn om de financiële gevolgen van de vergunningplicht en eventuele oplopende organisatiekosten op te vangen.

## Administratieve lasten voor de organisator

Een evenementenvergunning brengt voor de organisator meer administratieve verplichtingen met zich mee dan een kennisgeving optocht. Dit is een aandachtspunt, zeker wanneer de Sinterklaasintocht wordt georganiseerd door een lokale organisatie of vrijwilligers. De gemeente moet inzichtelijk maken welke informatie en documenten van de organisator nodig zijn en hoe de organisatie kan worden ondersteund bij het doorlopen van de procedure.

Daarbij kan worden gedacht aan:

- een duidelijk overzicht van de benodigde informatie;
- een vaste contactpersoon binnen de gemeente;
- begeleiding bij het invullen van de aanvraag;
- tijdige afstemming over de benodigde plannen;
- een duidelijke planning van de aanvraagprocedure;
- ondersteuning bij het opstellen van een veiligheids- en mobiliteitsplan wanneer dat noodzakelijk is;
- het zoveel mogelijk voorkomen van onnodige administratieve lasten door informatie die al bij de gemeente bekend is niet opnieuw op te vragen.

Het uitgangspunt moet zijn dat de gemeente de organisator faciliteert bij het doorlopen van de vergunningprocedure, zonder daarbij afbreuk te doen aan de noodzakelijke beoordeling van de openbare orde en veiligheid.